

Một số giải pháp

NHẰM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC XÃ HỘI HÓA GIÁO DỤC Ở QUẬN 2 THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

● Th.S. VŨ LAN HƯƠNG

Trưởng Cán bộ quản lý Giáo dục - Đào tạo 2

1. Đặt vấn đề

Về xã hội hoá sự nghiệp giáo dục, Luật Giáo dục chỉ rõ: "Mọi tổ chức, gia đình và công dân đều có trách nhiệm chăm lo sự nghiệp giáo dục, xây dựng phong trào học tập và môi trường giáo dục lành mạnh, phối hợp với nhà trường thực hiện mục tiêu giáo dục..."

Thực tiễn những năm qua cho thấy nếu thực hiện tốt chủ trương xã hội hoá (XHH) công tác giáo dục thì sự nghiệp giáo dục vừa có thể mở rộng qui mô, vừa nâng cao chất lượng, vừa làm cho giáo dục gắn bó và phục vụ đắc lực cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, từ thực tế XHH công tác giáo dục cũng nảy sinh nhiều hiện tượng lệch lạc cần được uốn nắn, nhiều vướng mắc cần được giải quyết. Đặc biệt là nhận thức về các nội dung XHH công tác giáo dục của bộ phận không nhỏ cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, giáo viên, phụ huynh và các em học sinh về lĩnh vực này còn hạn chế.

Quận 2 là một trong những quận mới thành lập ở thành phố Hồ Chí Minh. Tốc độ đô thị hóa nhanh ở đây đã tạo nên sự mất cân đối về mạng lưới trường lớp. Với cơ sở vật chất vốn có hiện nay, Quận 2 khó có thể đáp ứng được nhu cầu học tập của đông đảo các tầng lớp nhân dân và nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố. Vì vậy, bài viết này sẽ đề cập về thực trạng nhận thức các nội dung XHH công tác giáo dục ở Quận 2 trong thời gian qua và khuyến nghị một số biện pháp nhằm tăng cường XHH công tác giáo dục ở Quận 2 trong thời gian tới.

2. Thực trạng nhận thức các nội dung xã hội hoá công tác giáo dục ở Quận 2

Chúng tôi đã tiến hành điều tra nhận thức về các nội dung XHH công tác giáo dục và hoạt động của Hội đồng giáo dục qua các phiếu trưng cầu ý kiến đối với 19 cán bộ lãnh đạo và cán bộ quản lý giáo dục Quận, 35 giáo viên, 15 cán bộ lãnh đạo các tổ chức

chính trị - xã hội, 65 phụ huynh học sinh và 120 học sinh. Kết quả điều tra được ghi nhận như sau:

Bảng 1: Ý kiến đánh giá về các nội dung XHH công tác giáo dục:

Số	Các nội dung	Tán thành (%)	Không tán thành %	Không có ý kiến %
1	Nhà nước đáp ứng mọi nhu cầu về giáo dục	55,11	40,17	4,72
2	Nhà nước và nhân dân cùng tham gia	77,16	20,09	2,75
3	Xây dựng cộng đồng trách nhiệm của mọi tầng lớp trong xã hội đối với hoạt động giáo dục	94,88	5,12	0,00
4	Huy động tiền trong dân đóng góp là chủ yếu	59,05	30,72	10,23
5	Cơ hội bình đẳng như nhau trong học tập với tất cả mọi người	88,58	9,46	1,96
6	Nâng cao nhận thức trong xã hội về vị trí, vai trò của giáo dục	91,33	8,67	0,00

Từ số liệu trên cho thấy mặc dù đã có những chuyển biến cơ bản về nhận thức song nhận thức của các lực lượng trong xã hội về XHH công tác giáo dục chưa đầy đủ, chưa xác định đúng vai trò và hiểu một cách cặn kẽ về nội dung XHH công tác giáo dục, chưa nhận thức đúng về nội dung XHH công tác giáo dục. Có tới 59,05% ý kiến hiểu rằng XHH là huy động tiền trong dân đóng góp là chủ yếu. Thậm chí có tới 55,11% cho rằng Nhà nước phải đáp ứng mọi nhu cầu về giáo dục. Tuy nhiên, có 91,33% ý kiến tán thành việc nâng cao nhận thức trong xã hội về vị trí, vai trò của giáo dục, 94,88% ý kiến tán thành việc xây dựng cộng đồng trách nhiệm của mọi tầng lớp trong xã hội đối với hoạt động giáo dục và 88,58% ý kiến tán thành nội dung XHH giáo dục là góp phần tạo cơ hội bình đẳng như nhau trong học tập. Đây thật sự là những điểm mạnh trong các nội dung XHH công tác giáo dục ở Quận 2.

Để thực hiện XHH công tác giáo dục, Hội đồng giáo dục làm chức năng tư vấn với các cấp ủy Đảng, chính quyền cùng cấp về công tác giáo dục; tổ chức động viên các tầng lớp nhân dân thực hiện các nghị quyết của Hội đồng nhân dân, cùng nhà trường xây dựng sự nghiệp giáo dục dưới sự lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước; xây dựng các mối quan hệ phối hợp giữa các lực lượng xã hội và nhà trường, đặc biệt là nhà trường, gia đình - xã hội, để phát huy tiềm năng của từng đối tác và cả cộng đồng đóng góp sức lực, trí tuệ vào sự nghiệp giáo dục, làm cho giáo dục thực sự là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân.

Những ý kiến đánh giá về các nội dung hoạt động của Hội đồng giáo dục các cấp được thể hiện qua bảng 2 dưới đây:

Bảng 2: Hoạt động của Hội đồng giáo dục các cấp

Số	Các nội dung	Tán thành (%)	Không tán thành (%)	Không có ý kiến (%)
1	Có qui chế và tổ chức hoạt động tốt	29,92	60,24	9,84
2	Có qui chế nhưng thiếu kế hoạch hoạt động	63,77	23,64	12,59
3	Lúng túng về phương thức hoạt động	74,80	22,45	2,75
4	Hội đồng còn nặng về cơ cấu, thiếu những thành viên am hiểu sâu sắc và tâm huyết với ngành giáo dục	52,75	40,56	6,69
5	Hội đồng chưa phát huy tốt tác dụng	53,93	30,72	15,35

Số liệu bảng 2 cho thấy do nhận thức chưa đầy đủ ý thức, trách nhiệm nên hoạt động của Hội đồng giáo dục chưa đạt kết quả như mong muốn. Chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa các lực lượng tham gia XHH công tác giáo dục. Chỉ có 29,92% ý kiến cho rằng Hội đồng giáo dục có qui chế và tổ chức hoạt động tốt. Có tới 63,77% ý kiến cho rằng Hội đồng chưa phát huy tốt tác dụng và thậm chí 74,80% ý kiến cho rằng Hội đồng giáo dục còn lúng túng về phương thức hoạt động. 52,75% ý kiến cho rằng Hội đồng còn nặng về cơ cấu. Để Hội đồng giáo dục hoạt động tốt không chỉ cần có qui chế mà cần phải có kế hoạch hoạt động cụ thể, rõ ràng. Những thành viên trong Hội đồng nên phải là những con người am hiểu và tâm huyết với sự nghiệp "trồng người" chứ không phải chỉ ngồi trong Hội đồng cho "đủ chỗ".

Từ những hạn chế trong nhận thức về các nội dung XHH công tác giáo dục của các lực lượng trong

xã hội và trong hoạt động của Hội đồng giáo dục nêu trên đã dẫn đến một số hạn chế về XHH công tác giáo dục ở Quận 2 như sau:

- Mặc dù đã có những chuyển biến cơ bản về nhận thức song nhận thức của các lực lượng trong xã hội về XHH công tác giáo dục chưa đồng bộ, chưa xác định đúng vai trò và hiểu một cách cẩn kẽ về nội dung XHH công tác giáo dục.

- Sự phối hợp hoạt động giữa các ngành, các cấp trong Quận còn chưa đồng bộ, chưa có sự phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng trong hoạt động tại địa phương;

- Việc đa dạng hóa các loại hình trường lớp còn chưa phát triển. Trong toàn quận chỉ bậc giáo dục mầm non mới có các trường ngoài công lập. Tiểu học không có hệ ngoài công lập. Trung học cơ sở chỉ có một số lớp bán công trong trường công.

- Hội đồng giáo dục chưa phát triển tốt vai trò là tổ chức nòng cốt, tham mưu về XHH công tác giáo dục trên địa bàn.

3. Một số giải pháp nhằm tăng cường công tác XHH giáo dục

Căn cứ vào tinh thần Nghị quyết 90/CP ngày 21/08/1997, xuất phát từ thực tế hoạt động của ngành giáo dục Quận 2 trong thời gian qua, căn cứ vào những ý kiến đề xuất của cán bộ quản lý giáo dục, các cán bộ lãnh đạo, các nhà hoạt động xã hội tại Quận 2 qua các phiếu điều tra trung cầu ý kiến, chúng tôi xin đề xuất một số biện pháp nhằm tăng cường XHH công tác giáo dục trong thời gian tới:

3.1. Nâng cao nhận thức.

Việc nâng cao nhận thức trong xã hội về XHH công tác giáo dục có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc chuyển đổi từ nhận thức đến hành động. Trong thời gian qua, mặc dù đã đạt được một số kết quả đáng ghi nhận song vẫn phải tiếp tục tuyên truyền, giáo dục để nâng cao ý thức trách nhiệm cho quần chúng từ thụ động sang chủ động tự giác, tự nguyện cùng với các cá nhân hay tổ chức trong xã hội tham gia cùng làm công tác giáo dục với tình cảm và mức độ hiểu biết sâu sắc, từ đó mới gánh vác trách nhiệm một cách đầy đủ. Những nội dung cụ thể cần tuyên truyền là:

- Vai trò của giáo dục trong chiến lược phát triển đất nước.

- Bản chất, nội dung và ý nghĩa của XHH công tác giáo dục.

3.2. Huy động sức mạnh tổng hợp các lực lượng trong xã hội tham gia công tác XHH giáo dục.

- Kết hợp giáo dục gia đình, nhà trường và xã hội. - Khai thác các nguồn lực phục vụ công tác giáo dục. Tuỳ theo khả năng, kinh nghiệm và điều kiện của từng đối tượng mà khai thác cũng như tạo mọi điều kiện để mọi người có thể đóng góp tối đa, tham gia vào quá trình giáo dục.

- Thực hiện đa dạng hóa các loại hình trường lớp và các hình thức giáo dục.

Trong thời gian tới cần tiếp tục quan tâm đến việc phát triển các trường ngoài công lập, đẩy mạnh hơn nữa việc đa dạng hóa hình thức học tập.

3.3. Cải tiến hoạt động của Hội đồng giáo dục theo hướng tăng cường hiệu lực, cơ chế điều hành, đảm bảo sự phối hợp đồng bộ giữa nhà trường và các thiết chế xã hội, giữa các lực lượng tham gia vào hoạt động XHH.

3.4. Phát huy vai trò là trung tâm văn hoá, khoa học của nhà trường vào đời sống cộng đồng.

Nhà trường phát triển bằng sức mạnh của cộng đồng và vì lợi ích của cộng đồng. Nhà trường không tách rời mà gắn bó với cộng đồng trong mọi lĩnh vực, trong mọi chính sách kinh tế - xã hội. Quán triệt những quan điểm cơ bản đó, nhà trường cần phải phát huy tác dụng của nhà trường vào đời sống, thể hiện trong từng bậc học, cấp học.

Để thực hiện các mục tiêu về XHH công tác giáo dục, trong thời gian tới cần phát huy những điểm mạnh, khắc phục những yếu kém tồn tại và thực hiện đồng bộ các biện pháp trên nhằm tăng cường XHH công tác giáo dục trên địa bàn Quận 2.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật Giáo dục, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2001, trang 12.

2. Phạm Minh Hạc (tổng chủ biên), Xã hội hóa công tác giáo dục, NXB Giáo dục - Hà Nội, 1999.

SUMMARY

People's participation in education during the passing time has achieved considerable results. However, there are shortcomings and problems to be solved. Awareness of the contents of this task should be taken into consideration. Measures for strengthening this task in the time to come for the development of education.